

SUOMEN YRITTÄJIEN
YKSINYRITTÄJÄOHJELMA

14

ratkaisua yksinyrittäjien
aseman parantamiseksi

Tavoite- ja toimenpideohjelma 2023-27

 Yrittäjät

Sisällys

Yksinyrittäjien määrä jatkaa kasvuaan	3
--	----------

14 ratkaisua yksinyrittäjien aseman parantamiseksi	6
---	----------

1. Toteutetaan yrittäjien eläkejärjestelmän (YEL) kokonaisuudistus niin, että yrittäjien usko järjestelmään palautuu.	8
2. Sallitaan yrittäjätöön ja palkkatyön vakuuttaminen työttömyyden varalta samanaikaisesti.	11
3. Luovutaan myyntivoiton jaksotuksesta työttömyysturvassa.	13
4. Asetetaan yrittäjän asumistuen perusteeksi todelliset tulot.	14
5. Jätetään huomioimatta opintojen ulkopuolella saatujen elinkeinotoiminnan tulot opintotuen tarveharkinnassa.	14
6. Toisen asteen oppisopimuskoulutusta kehitetään ja korkea-asteen oppisopimuksia pilotoidaan.	15
7. Otetaan kaikki yritysmuodot huomioon kannustavan verojärjestelmän kehittämisessä.	16
8. Nostetaan arvonlisäverollisuuden vähäisen toiminnan raja 30 000 euroon.	17
9. Lapsenhoitajan palkan vähennysoikeus toiminimiyrittäjille.	18
10. Mahdollistetaan liikunta- ja kulttuuriedun verovähennysoikeus toiminimiyrittäjälle.	18
11. Otetaan yksinyrittäjät tiiviimmin huomioon yritys- ja neuvontapalveluissa sekä rahoitusmahdollisuuksissa.	20
12. Panostetaan yksinyrittäjien omistajanvaihdoksen tukemista edistäviin palveluihin.	21
13. Tuodaan työterveyshuoltoon toimintamalleja tukemaan yrittäjien työkykyä sekä vastaamaan muuttuvan yrittäjyyden ja työn uusien muotojen haasteisiin.	22
14. Edistetään ensimmäisen työntekijän palkkaamista alentamalla työllistämisen riskiä.	25

Näin palvelemme yksinyrittäjää Yrittäjissä	28
---	-----------

Yksinyrittäjän asemaa on vuosien varrella parannettu	32
---	-----------

Yksinyrittäjien määrä jatkaa kasvuaan

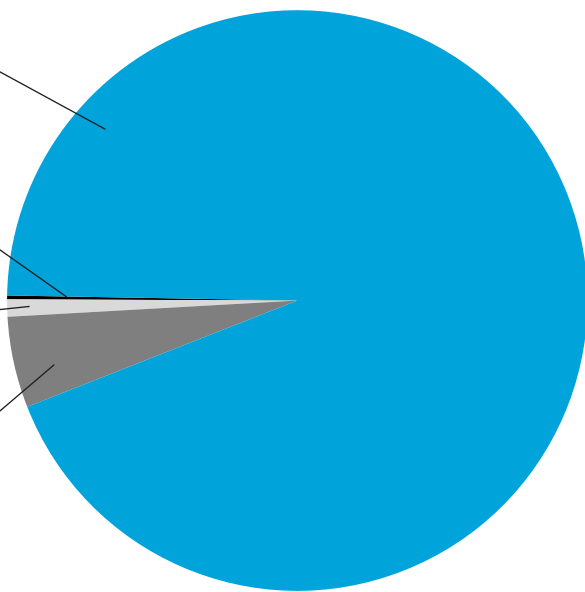
Yksinyrittäminen on yrittäjyyden yleisin muoto. Yksinyrittäjyyden yleistyminen on ollut työelämässä 2000-luvun merkittävä muutostrendi. Vuosituhannen alussa yksinyrittäjien määrä oli Tilastokeskuksen mukaan 123 000 ja vuonna 2022 194 000.

**Mikroyritykset
(1–9 hlöä)
281 577 kpl, 93,8 %**

**Suuryritykset
(250- hlöä)
634 kpl, 0,2 %**

**Keskisuuret
yritykset
(50–249 hlöä)
2 885 kpl, 1,0 %**

**Pienyritykset
(10–49 hlöä)
15 235 kpl, 5,1 %**

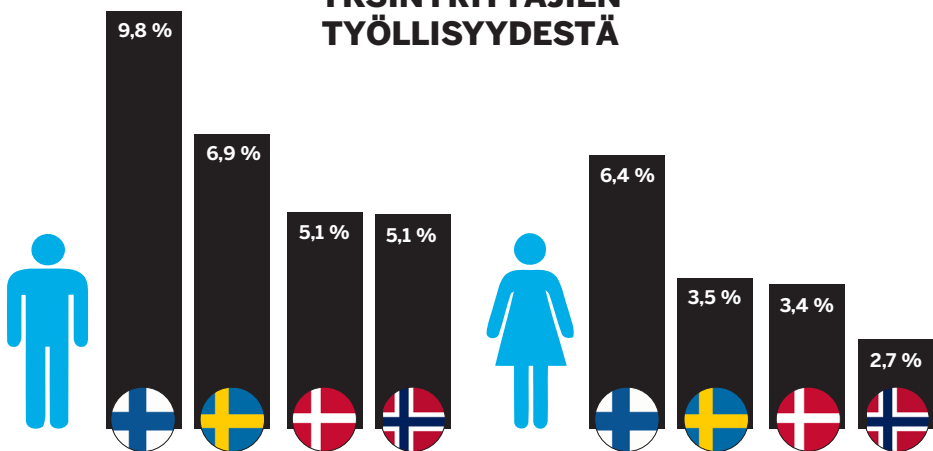

Yrityksistä alle 10 työntekijän yrityksiä eli mikroyrityksiä on 281 577 eli 94 % prosenttia. Pienyrityksiä (alle 50 työntekijän yrityksiä) on 15 235 (5,1 %), keskisuuria (50-249 henkilöä työllistäviä) yrityksiä 2885 (1,0 %) ja suuryrityksiä (työllistävät vähintään 250) on 634 (0,2 %). Erityisesti laskutuspalveluita hyödyntävien yrittäjien määrä on lisääntynyt 2010-luvulla. Tässä ohjelmassa ei käsitellä laskutuspalveluita hyödyntäviä henkilöitä syvällisemmin.

Yksinyrittäjyyden merkitys yhteiskunnassa on noussut yksinyrittäjäjoukon kasvaessa. OECD:n tilastojen (2020) mukaan Suomessa

yksinyrittäjien osuus työllisyydestä on Pohjoismaiden korkein. 2020 yksinyrittäjien (eivät työllistä muita) osuus työllisyydestä oli OECD:n tilastojen mukaan Suomessa noin 8,4 prosenttia (9,8 % miehillä ja 6,4 % naisilla). Ruotsissa vastaava osuus on miehillä 6,9 prosenttia ja naisilla 3,5 prosenttia, Tanskassa miehillä 5,1 prosenttia ja naisilla 3,4 prosenttia ja Norjassa miehillä 5,1 prosenttia ja naisilla 2,7 prosenttia.

MIESTEN JA NAISTEN OSUUS YKSINYRITTÄJIEN TYÖLLISYYDESTÄ

Yksinyrittäjien merkitys korostuu myös välillisesti, sillä yksinyrittäjien toimintaan liittyy verkostomainen toimintatapa. Hankintoja ja ostoja tehdään muilta yrittäjiltä, toimitaan alihankkijana arvoketjuissa tai tehdään yhteistyötä esimerkiksi yhteisissä toimitiloissa.

Suomen Yrittäjien jäsenistä noin 55% prosenttia on yksinyrittäjiä. Alueellisesti yksinyrittäjien osuudessa on jonkin verran eroja. Osuus vaihtelee 52 prosentin ja 62 prosentin välillä. Tyypillisin toimiala yksinyrittäjälle on palvelusektori. Palvelualalla toimivista jäsenyrittäjistämme noin 60 prosenttia on yksinyrittäjiä.

Yksinyrittäjien ikäjakauma noudattaa yleistä yrittäjien ikäjakaumaa. Suurin ikäluokka ovat 45–54-vuotiaat. Omistajanvaihdos on ajankohtaista lähivuosina merkittäväälle osalle jäsenyksinyrittäjistä, sillä yli 55-vuotiaita yksinyrittäjiä on noin 15 000.

Sydän mukana yrittämisessä

YKSINYRITTÄJÄT SUOMESSA

194 000

TULOTASO
23%

tienaa alle 1 000 euroa/kk
21 % tienaa 1 000–1 999 euroa/kk
21 % tienaa 2 000–2 999 euroa/kk
11 % tienaa 4 000–6 000 euroa/kk
5 % tienaa yli 6000 euroa kuukaudessa

YHTEENLASKETTU
LIKEVAIHTO

26

MILJARDIA EUROA

TYÖHISTORIA

84%

toimii
yksinyrittäjänä
kokoaikaisesti ja
päätoimisesti

48%

toiminut yrittäjänä yli 10 vuotta
15 % on toiminut yrittäjänä
alle kolme vuotta

50,2%
NAISIA

49,1%
MIEHIA

49 % osakeyhtiöyrittäjiä,
46 % toiminimiyrittäjiä
52 % ovat korkeakoulutettuja

hakee voimakasta kasvua

YKSINYRITTÄJÄT HALUAVAT KASVAA

34 % hakee kasvua työntekijän palkkaamisesta
36 % hakee kasvua verkostoitumalla kumppaneiden kanssa
37 % hakee kasvua uusista tuotteista ja palveluista
49 % hakee maltillista kasvua

74%

toimii
palvelualalla

YKSINYRITTÄJÄT TOIMIVAT VERKOSTOMAISESTI

35 % toimii 2–3 samaa toimialaa edustavan
tai täydentävän yrittäjän kanssa
19 % toimii 3–4 yrittäjän kanssa verkostossa
55 % käyttää alihankkijoita

Lähde: Yksinyrittäjäkysely, 2022 ja Tilastokeskus

Vuoden 2022 Yksinyrittäjäkyselyn mukaan Yksinyrittäjien kasvuhallitus on korkealla tasolla, mutta laskenut 11 prosenttiyksiköllä verrattuna 2019 kyselyyn. Vastanneista voimakasta tai maltillista kasvua tavoittelee 56 prosenttia (edellisessä kyselyssä 67 %). Nykyisen tilanteen pyrkii säilyttämään 28 prosenttia vastanneista (edellisessä kyselyssä 22 %). Vastanneista 11 prosentilla ei ole kasvutavoitteita ja viisi prosenttia on lopettamassa yrityksen toiminnan.

Kyselyssä tarkasteltiin myös yksinyrittäjien jaksamista. Vastajat jakautuivat kahteen ryhmään, kuten kolme vuotta aiemmin. Vastanneista 46 prosenttia kertoi, että ei ole kokenut jaksamisen haasteita missään vaiheessa (47 % 2019). Yli puolet, 54 prosenttia vastanneista, on kokenut jaksamisen haasteita jossakin vaiheessa yritystoimintaa. Positiivista on, että edelliseen kyselyyn verrattuna hieman useampi (23 %) ilmoitti hakeneensa ja saaneensa tukea (21 % 2019).

14 ratkaisua yksinyrittäjien aseman parantamiseksi

Yksinyrittäjien toimenpideohjelman keskeiset tavoitteet ovat:

- 1.** Toteutetaan yrittäjien eläkejärjestelmän (YEL) kokonaisuudistus niin, että yrittäjien usko järjestelmään palautuu.
- 2.** Sallitaan yrittäjätyön ja palkkatyön vakuuttaminen työttömyyden varalta samanaikaisesti.
- 3.** Luovutaan myyntivoiton jaksotuksesta työttömyysturvassa.
- 4.** Asetetaan yrittäjän asumistuen perusteeksi todelliset tulot.
- 5.** Jätetään huomioimatta opintojen ulkopuolella saatujen elinkeinotoiminnan tulot opintotuen tarveharkinnassa.
- 6.** Toisen asteen oppisopimuskoulutusta kehitetään ja korkea-asteen oppisopimuksia pilotoidaan.
- 7.** Otetaan kaikki yritysmuodot huomioon kannustavan verojärjestelmän kehittämisessä.
- 8.** Nostetaan arvonlisäverollisuuden vähäisen toiminnan raja 30 000 euroon.
- 9.** Toteutetaan lapsenhoitajan palkan vähennysoikeus toiminimiyrittäjille.
- 10.** Mahdollistetaan liikunta- ja kulttuuriedun verovähennysoikeus toiminimiyrittäjälle.

11. Otetaan yksinyrittäjät tiiviimmin huomioon yritys- ja neuvontapalveluissa sekä rahoitusmahdollisuuksissa.

12. Panostetaan omistajanvaihdoksen tukemista edistäviin palveluihin.

13. Tuodaan työterveyshuoltoon toimintamalleja tukemaan yrittäjien työkykyä sekä vastaamaan muuttuvan yrittäjyyden ja työn uusien muotojen haasteisiin.

14. Edistetään ensimmäisen työntekijän palkkaamista alentamalla työllistämisen riskiä, esimerkiksi:

- a.** lyhennetään sairausvakuutuslain sairauspäivärahan omavastuu-aikaa kymmenestä kolmeen päivään.
- b.** mahdollistetaan ensimmäisen sairauspoissaolopäivän palkattomuus.
- c.** helpotetaan henkilöperusteista irtisanomista.

Näillä keinoin vaikutamme yksinyrittäjän arkeen

Yksinyrittäjien näkökulman on oltava kiinteästi mukana kaikessa yritystoiminnan edellytyksiin vaikuttavassa päätöksenteossa.

Tähän ohjelmaan on koottu Yrittäjien tärkeimmät tavoitteet yksinyrittäjyyden edistämiseksi. Ohjelma on laadittu Suomen Yrittäjien yksinyrittäjäverkoston johtoryhmän ja Suomen Yrittäjien asiantuntijoiden yhteistyönä.

Yksinyrittäjäverkoston johtoryhmä seuraa ohjelman toteutumista. Ohjelmaa päivitetään ja linjauksia tarkennetaan tarpeen mukaan.

1. Toteutetaan yrittäjien eläkejärjestelmän (YEL) kokonaisuudistus niin, että yrittäjien usko järjestelmään palautuu.

Yrittäjän eläketurva

Vuoden 2023 alussa tuli voimaan yrittäjän eläkelain muutos, jonka tarkoituksena on parantaa yrittäjien eläke- ja sosiaaliturvaa ja tukea yrittäjän eläkelain toimeenpanoa. Tavoitteena on, että YEL-työtulo vastaisi nykyistä paremmin yrittäjän työpanoksen arvoa. Lakiuudistus herätti paikoittain hyvin kriittistä keskustelua ja siitä lähti liikkeelle paljon vääriä käsityksiä. Lakiuudistuksessa työtulon määritelmää ei muutettu, mutta sen perusteena olevia tietoja koskevaa sääntelyä tarkennettiin.

On yrittäjän edun mukaista
kerryttää työuransa aikaisilla tuloilla
riittävä vanhuudenturva.

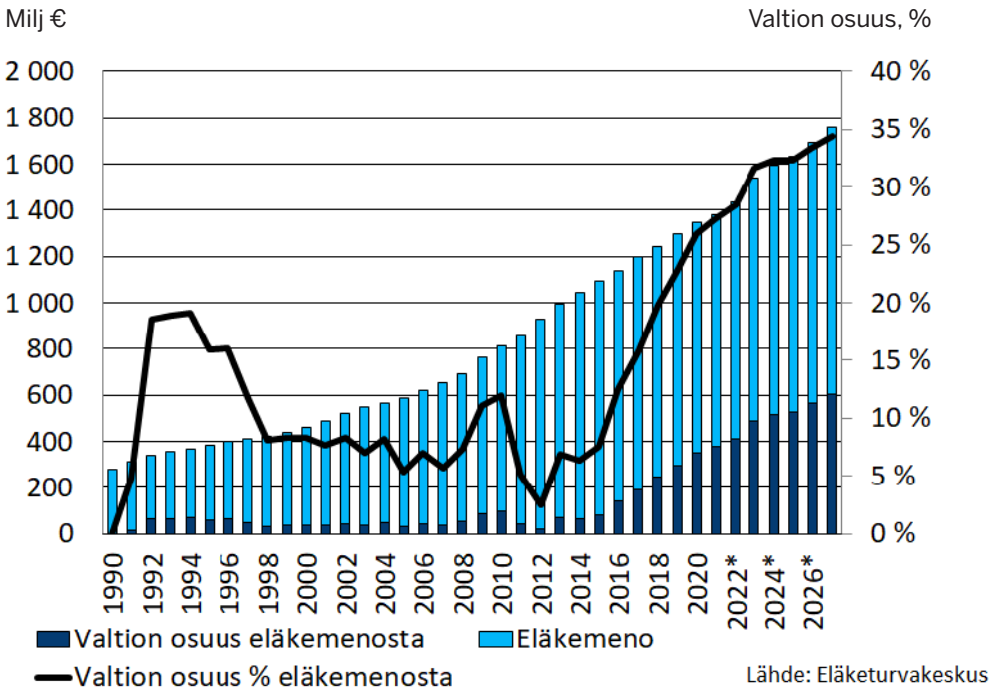
Yrittäjällä pitää olla myös mahdollisimman paljon vapautta rakentaa turvaa myös muulla tavalla. YEL-järjestelmää pitää edelleen korjata siten, että järjestelmän uskottavuus ja luotettavuus yrittäjien silmissä paranevat. Jotta tähän päästään, on järjestelmää joustavoitettava lisäämällä yrittäjän vapautta ja vastuuta oman turvansa järjestämisestä. Järjestelmää tulee muutenkin kehittää yksinkertaisemmaksi ja helpommaksi.

Sosiaaliturvajärjestelmä
ei saa muodostaa kynnystä
yritystoiminnan aloittamiselle.

Byrokratiaa on liikaa muutoinkin. Pakkoa osallistua järjestelmään ei pidä lisätä, mutta kaikkien halukkaiden pitää päästä mukaan. YEL-alarajaa ei pidä laskea, mutta alarajan alla on päästävä vapaaehtoisesti mukaan vakuuttamisen piiriin. Toisaalta pitää varmistaa se, että myös yrittäjällä on oikeus sosiaaliturvaan ja ansioturvaetuuksiin, jotka yrittäjät itselleen pääsääntöisesti rahoittavat.

Yrittäjien eläkejärjestelmä on suora jakojärjestelmä, mikä tarkoittaa, että yrittäjien maksamat eläkevakuutusmaksut käytetään maksettaviin etuuksiin, ja ne kerryttävät samalla maksajansa tulevaa eläketurvaa. Yrittäjien eläkevakuutusmaksu on sidottu työntekijöistä maksettavaan TyEL-maksuun. YEL-järjestelmän kokonaismenot ovat n. 1,5 miljardia vuodessa. Yrittäjien vakuutusmaksut eivät ole viime vuosina riittäneet etuuksien rahoittamiseen ja valtion verotuloilla katetaankin nykyisin jo 400 miljoonaa em. vuosittaisista menoista.

YEL:N VALTION OSUUS JA YEL:N ELÄKEMENO

Yrittäjät itse maksavat vuosittain vakuutusmaksuja n. miljardin euron verran. Järjestelmän kestävyysparantamiseksi ja vakuutusmaksujen nostopaineen laskemiseksi on tarpeen selvittää TyEL-järjestelmää vastaavan rahastoinnin sisällyttämistä myös YEL-järjestelmään.

MUUTOSesityksemme:

- Yrittäjän eläkelain mukaisen pakollisen vakuuttamisen alaraja tulee nostaa nykyiseltä tasolta (8 575,45/2023) vähintään yrittäjän ansiosidonnaisen työttömyysturvan alarajalle (14 088/2023), jotta yrittäjä saa oikeuden työuran aikaiseen ansioihin sidottuun sosiaaliturvaan heti, kun on pakollisen vakuutuksen piirissä. Tällöin hän tietää myös saavansa vakuutusmaksuillaan korkeampaa turvaa kuin ilman niitä.

Vuonna 2023 alle 13 713 vuosityötulolla yrittäjä osallistuu ansioetuuksien rahoittamiseen, mutta hänen oma turvansa jää parhaimmillaankin vähimmäisturvan tasolle. Eli hän saa saman, jonka voivat saada myös ne, jotka eivät rahoitukseen osallistu. Kun vakuuttamisvelvollisuus alkaisi vasta nykyistä korkeammasta työtulosta, helpottuisi myös yritystoiminnan aloittaminen, sillä YEL-työtulon tulee vastata yrittäjän työpanosta. Nykyistä useampi matalalla työpanoksella toimiva voisi siten käyttää vakuutusmaksusta säästyvät rahat elämiseen tai yritystoiminnan kehittämiseen.

- Työtulo pitää muuttaa vuositulosta kuukausituloksi (14 088/2023/vuodessa = 1 174/2023/kuukaudessa), jotta se olisi yrittäjälle selkeämpi ja vertailukelpoinen suhteessa työntekijän kuukausipalkkaan.
- Vakuuttamisvelvollisuuden täyttymisen pitää edelleen perustua yrittäjän työpanoksen arviointiin. Eläketurvakeskuksen tulee kehittää ohjeistusta ko. vakuuttamisvelvollisuuden ala-

rajaan vaadittavasta työpanoksesta eri toimialoilla. Pakollisen vakuutuksen piirissä yrittäjällä tulisi olla vapaus valita turvansa taso nykyistä vapaammin.

- Alle neljä kuukautta kestävä yrittäjätoiminnan vapaaehtoinen vakuuttaminen pitää sallia. Tällä hetkellä yrittäjätoiminnan tulee kestää vähintään neljä kuukautta, että se voidaan vakuuttaa YEL-vakuutuksessa. Tämä on aiheuttanut sen, ettei esimerkiksi yksittäisiä laskutuspalvelun käyttäjiä ole suostuttu vakuuttamaan, jos heidän toimeksiantonsa on kestänyt alle neljä kuukautta.

2. Sallitaan yrittäjätyön ja palkkatyön vakuuttaminen työttömyyden varalta samanaikaisesti.

Yrittäjän työttömyysturva

Yrittäjät esittää, että sosiaaliturvajärjestelmän on kohdeltava ihmisiä yhdenvertaisesti riippumatta siitä, työskentelevätkö he työntekijöinä vai yrittäjinä vai molempina.

Nykyinen työ- ja sosiaalivakuutuslainsäädännön jako työntekijöihin ja yrittäjiin on edelleen työmarkkinoilla toimiva ratkaisu, eikä järjestelmään tule luoda uusia ryhmiä tai statusrajoja. Puhekieleen on kuitenkin vakiintunut uudenlaisia, epävirallisia termejä kuvaamaan aikamme ilmiöitä, esimerkiksi kevytyrittäjä ja itsensä työllistäminen. Moninaisten termien arkikäyttö hämärtää helposti työmarkkinoilla toimijoiden käsityksiä siitä, millä statuksella he toimivat ja mitä oikeuksia ja velvollisuuksia siitä heille ja heidän sopimuskump-

paneilleen seuraa. Juridisesti asia ei kuitenkaan ole työ- ja sosiaalivakuutus oikeudessa yhtä ongelmallinen. Kuitenkin esimerkiksi verotuksessa toimitaan erilaisin käsittein, mikä entisestään hämmentää työmarkkinoiden toimijoita.

Samanaikainen yrittäjätöön ja palkkatyön vakuuttaminen mahdollistaisi työttömyysturvan kerryttämisen rinnakkain sekä työntekijänä että yrittäjänä tehdystä työstä.

Yhä useampi henkilö tekee töitä vuoroin yrittäjänä ja vuoroin työntekijänä, limittäin, lomittain ja peräkkäin. Työttömyysturva on ainoa sosiaalivakuutuksen laji, jossa eri statuksilla tehtyä työtä ei voi yhtäaikaisesti vakuuttaa.

Sekä työntekijän että yrittäjän työttömyysturvaa kerryttävän yhdistelmä vakuutuksen kannatus on kasvanut ja 2023 julkistetun Korkeasti koulutettujen työttömyyskassa KOKO:n kysely tutkimuksen mukaan noin kaksi kolmesta suomalaisesta kannattaa yhdistelmä vakuutuksen käyttöönottoa. Tällä hetkellä ansiosidonnaista työttömyysturvaa voi kerryttää joko työntekijänä tai yrittäjänä, mutta rooleja ei voi yhdistää.

Yrittäjän ja työntekijän erillisistä työssäoloehdoista olisi syytä luopua ja siirtyä yhteen työssäoloehtoon, jossa huomioitaisiin molemmissa rooleissa työskentely. Viime vuosina sivutoiminen yrittäminen on lisääntynyt ja on tärkeää, että myös sivutoimiset yrittäjät pääsevät samalle viivalle muiden kanssa.

MUUTOSesityksemme:

- Yrittäjän ja työntekijän työssäoloehdot tulee yhdistää siten, että molemmista työnteon tavoista voi kerryttää turvaa yhdessä. Järjestelmää tulee muuttaa niin, että palkkatyössä ja yrittäjänä työllistyvä henkilö saisi kaikki tulonsa huomioitavaksi, kun päätetään henkilön oikeudesta ansiopäivärahaan sekä päivära-

han suuruudesta. Hallitus valmistelee puoliväliriiheen mennessä mallin yhdistelmävakuutukseksi parantaakseen niiden henkilöiden sosiaaliturvaa, jotka toimivat samaan aikaan yrittäjinä ja palkansaajina. Pyrimme valmistelussa vaikuttamaan siten, että malli vastaisi mahdollisimman meidän ehdotustamme.

- Työssäoloehdon kertymisen tulee perustua vakuutettuun työtuloon ja työskentelyn keston.
- Yrittäjien työssäoloehtoon sairastumistilanteissakin tulee lukea kalenterikuukausi, jonka aikana henkilö on saanut sairauspäivärahaa enintään puolet ajasta ja eläkemaksu on maksettu ko. ajalta. Palkansaajilla palkallinen sairausaika luetaan työssäoloehtoon. Yrittäjille sairausaikaa sen sijaan ei lueta työssäoloehtoon, vaikka hän maksaa kaikki vakuutusmaksut myös sairausajalta.

3. Luovutaan myyntivoiton jaksotuksesta työttömyysturvassa.

Työttömyysetuuteen ei ole oikeutta ajalta, jolle yritystoiminnan lopettamiseen liittyvä yritysomaisuuden myyntivoitto jaksotetaan. Yritystoiminnan päätyttyä yrittäjän tulee toimittaa etuuden maksajalle selvitys mahdollisesta myyntivoitosta, vaikka yritystä ei olisikaan myyty. Myyntivoitto jaksotetaan ansiopäivärahan perusteena olevan työtulon tai YEL-työtulon perusteella. Nykyinen jaksotus lykkää työttömyysetuuden alkamista. Tämä aiheuttaa kohtuuttomia tilanteita yrittäjille, jotka eivät löydä yritysomaisuudelleen ostajaa.

MUUTOSesityksemme:

- Esitämme, että myyntivoiton jaksotuksesta luovutaan. Jos jaksotuksesta ei luovuta kokonaan, pitäisi lyhentää enimmäisjaksotusaikaa nykyisestä 24 kuukaudesta merkittävästi.

4. Asetetaan yrittäjän asumistuen perusteeksi todelliset tulot.

Viimesijainen toimeentulo

Yrittäjän asumistuki määräytyy nyt YEL- tai MYEL-työtulon perusteella, joten tuki saattaa jäädä todellisesta tarpeesta huolimatta saamatta, koska eläkevakuutuksen työtulo ei vastaa (eikä sen kuukaan vastata) yritystoiminnasta saatavia todellisia tuloja.

Yrittäjät esittää, että yrittäjän asumistuen perusteeksi asetetaan todelliset tulot. Asumistuki on Kelan maksama etuus pienituloisille ruokakunnille asumismenojen vähentämiseksi.

Asumistuki on luonteeltaan viimesijainen toimeentulotuen muoto, jonka määrään vaikuttavat pääsääntöisesti kaikkien ruokakuntaan kuuluvien säännölliset kuukausitulot.

5. Jätetään huomioimatta opintojen ulkopuolella saatujen elinkeinotoiminnan tulot opintotuen tarveharkinnassa.

Opintotuen tarveharkinnassa otetaan huomioon normaalisti vain opiskeluaikana saadut tulot. Opiskelijan on esitettävä selvitys tulojen saantiajankohdasta. Suomeen on kuitenkin vakiintunut käytäntö, että elinkeinotoiminnasta saadut tulot tasataan kalenterivuoden kahdelletoista kuukaudelle, vaikka yrittäjä esittäisi selvityksen siitä, että tulot on hankittu tai saatu ennen opistojen alkamista tai opintojen päättymisen jälkeen.

Yrittäjät esittää, että opintojen ulkopuolella saatuja elinkeinotoiminnan tuloja ei oteta huomioon opintotuen tarveharkinnassa.

MUUTOSesityksemme:

- Yrittäjäopiskelijan osoittaessa, että elinkeinotoiminnan tulot on saatu opintojen ulkopuolella, näitä tuloja ei tule ottaa huomioon opintotuen tarveharkinnassa.

6. Toisen asteen oppisopimus-koulutusta kehitetään ja korkea-asteen oppisopimuksia pilotoidaan.

Yrittäjät esittää, että korkea-asteen oppisopimuksia kehitetään.

Yrittäjien mielestä on tärkeä porrastaa oppisopimuksen aikainen palkkaus vastaamaan opiskelijan osaamisen kehittymistä ja kannustetaan yrityksiä ottamaan oppisopimusopiskelijan palkkatuella ja riittäväillä kulukorvauksilla.

Korkean osaamisen tarve työelämässä kasvaa ja korkeakoulujen tulee yhä enemmän vastata tähän tarpeeseen kehittämällä työelämäläheisempiä, tarvelähtöisempiä ja osaamisperustaisempia kouluttamisen toteutusmuotoja. Oppisopimusjärjestelmä tulee mallintaa korkeakouluihin.

7. Otetaan kaikki yritysmuodot huomioon kannustavan verojärjestelmän kehittämisessä.

Verotuksen tulee tukea yrittäjyyttä ja yrittäjän riskinottoa. Investointeihin, talouskasvuun ja työllistämiseen kannustavan veropolitiikan tulee olla ennustettavaa ja johdonmukaista.

Aikaisempien vuosien yhteisöveron alennukset ovat suosineet osakeyhtiömuotoisia toimijoita.

Kannusteita tarvitaan kuitenkin kaikille yritysmuodoille. Tästä syystä on tärkeää, että yrittäjävähennys osin kompensoi eri yritysmuotojen verokohtelua.

Osakeyhtiöiden verotuksessa tulee ottaa huomioon, että listaamattomissa yrityksissä yrityksen ja osakkaan maksamaa veroa tulee tarkastella kokonaisuutena, koska kyse on yrittäjän tulonhankinnasta. Vaikka yhteisöverokanta olisi kilpailukykyinen tai sitä laskettaisiin edelleen, mutta osinkoverotus olisi korkea, verotus ei kannusta yrittäjyyteen.

MUUTOSesityksemme:

- Yrittäjät esittää, että kannustavan verojärjestelmän kehittämisessä otetaan huomioon kaikki yritysmuodot.

8. Nostetaan arvonlisäverollisuuden vähäisen toiminnan raja 30 000 euroon.

Yrittäjät esittää, että arvonlisäverovelvollisuuden vähäisen toiminnan raja nostetaan 30 000 euroon. Rajan nostolla voitaisiin helpottaa yritystoimintaa sekä kannustaa yritysten perustamiseen ja kasvuun. Näin voitaisiin poistaa yrittäjyyden ja kasvun esteitä, jotka johtuvat käytännössä alhaisesta verollisen toiminnan rajasta.

Vähäisen liiketoiminnan harjoittajan ei tarvitse maksaa arvonlisäveroa, jos tilikauden liikevaihto on enintään 15 000 euroa. Nykyinen raja mahdollistaa lähinnä sivutoimisen tai harrastus- ja kausiluonteisen toiminnan ilman arvonlisäveroa, eivät ympärivuotista yrittäjätointia.

Korkeasta arvonlisäverosta kärsivät erityisesti käsityövaltaiset palvelualat, joilla on yleensä vain vähän arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoisia ostoja. Vero kohdistuu aloilla suhteellisesti vahvimmin työllä aikaansaadun tuloksen verottamiseen. VATT on arvioinut yrittäjien arvonlisäveroraportoinnin hallinnollisiksi kustannuksiksi keskimäärin noin 1 600 euroa, mikä ylittää aiempien tutkimusten arviot. VATT on myös esittänyt arvonlisäveron alarajan korottamista huomattavasti nykyisestä.

Maltillinen tasokorotus
verovelvollisuuden vähäisen toiminnan rajaan
voisi lisätä verotuksen kannustavuutta ja
kasvumahdollisuuksia pienimmille.

Rajan nostossa on tärkeää huomioida mahdolliset vaikutukset kilpailuneutraliteettiin erikokoisten yritysten välillä.

Järjestelmän kehittämisessä ei tule luoda kasvun esteitä yrityksille, jotka muuten olisivat valmiita työllistämään, mutta eivät tekisi sitä veroedun menetyksen vuoksi.

9. Lapsenhoitajan palkan vähennysoikeus toiminimiyrittäjille.

Toiminimiyrittäjän asema poikkeaa yhtiömuotoisten yritysten omistajayrittäjistä siinä, että yksityinen elinkeinonharjoittaja ei voi vähentää sairaan lapsen hoitajan palkkaa yrityksen verotuksessa.

MUUTOSesityksemme:

- Yrittäjät esittää, että toiminimiyrittäjien eriarvoinen asema korjataan ja annetaan heille oikeus vähentää sairaan lapsen hoitajan palkka yrityksen verotuksesta.

10. Mahdollistetaan liikunta- ja kulttuuriedun verovähennysoikeus toiminimiyrittäjälle.

Yrittäjät esittää, että liikunta- ja kulttuuriedun verovähennysoikeus myönnetään toiminimiyrittäjälle.

Toiminimiyrittäjät ovat tyypillisesti yksinyrittäjiä, mikä korostaa yrittäjän oman jaksamisen tärkeyttä. Omaehtoisen liikunta- ja kulttuuriedun verovapautta säädettyä fyysisestä ja psyykkisestä hyvin-

voinnista huolehtiminen nähtiin tärkeänä, ja se on perustellusti ollut vahvasti esillä niin työterveyshuollossa kuin työkykyä ylläpitävässä toiminnassakin.

Koska työterveyshuollon kustannuksia voidaan yritysmuodosta riippumatta vähentää verotuksessa, samaa periaatetta on perusteltua soveltaa myös liikunta- ja kulttuurietuun.

Työntekijä voi voimassa olevan lain mukaan saada tavanomaisena ja kohtuullisena henkilökuntaetuna vuosittain enintään 400 euron arvoisen omaehtoisen liikunta- ja kulttuuriedun. Työntekijän verovapaata etua säädettäessä nähtiin tärkeänä huolehtia työntekijöiden työkyvystä sekä henkisestä ja fyysisestä hyvinvoinnista nyt ja erityisesti tulevaisuudessa, kun keskimääräinen eläkkeelle jäämisikä kasvaa.

Lain perustelujen mukaan työnantajan järjestämän virkistys- ja harrastustoiminnan voidaan katsoa olevan työkykyä ylläpitävää toimintaa.

Omaehtoinen liikunta- ja kulttuurietu ei kuitenkaan koske yksityisiä liikkeen- ja ammatinharjoittajia (toiminimiyrittäjiä), sillä heitä ei katsota työnantajiksi, eivätkä he näin ollen voi saada kyseistä verovapaata etua. Toiminimiyrittäjät kokevat olevansa huonommassa asemassa kuin muissa yritysmuodoissa (osakeyhtiö, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö) toimivat, jotka voivat saada verovapaita henkilökuntaetuja, kuten yhtiöiden muutkin työntekijät.

Jotta myös toiminimiyrittäjillä olisi mahdollisuus saada omaehtoinen kulttuuri- ja liikuntaetu verotuksessa hyvinvointinsa säilyttämiseksi ja edistämiseksi, elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin tulee lisätä säännös yksityisen liikkeen- ja ammatinharjoittajan omaehtoisen liikunta- ja kulttuuriedun verovähennyskelpoisuudesta.

MUUTOSesityksemme:

- Esitämme että elinkeinoverolakiin lisätään seuraava säännös: ”Yksityinen liikkeen- ja ammatinharjoittaja saa sen lisäksi mitä 7 §:ssä säädetään, vähentää enintään 400 euroa omaehtoisesta liikunta- tai kulttuuritoiminnasta. Liikunta- tai kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan samaa kuin tuloverolain 69 §:n 5 momentissa.”

11. Otetaan yksinyrittäjät tiiviimmin huomioon yritys- ja neuvontapalveluissa sekä rahoitusmahdollisuuksissa.

Yrittäjät esittää, että yksinyrittäjä otetaan paremmin huomioon yritys- ja neuvontapalveluissa sekä rahoitusmahdollisuuksissa.

**Yhteiskunnan eri toimijoiden tarjoamissa
yrityspalveluissa tulee tunnistaa
kasvava yksinyrittäjien määrä.**

**Yrityspalvelujen kehittämisen lähtökohtana
on oltava käyttäjien eli yritysten tarpeet.**

Organisaatioista lähtevä tarkastelu johtaa sekavuuteen koko järjestelmässä. Siksi lähtökohtana pitää olla asiakkaiden näkökulma. Julkiset neuvontapalvelut keskittyvät yksinyrittäjyyden näkökulmasta yrityksen perustamiseen tai ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen. Yrityksen elinkaaren vaiheissa tulisi kuitenkin nähdä myös muita tehtäviä, esimerkiksi omistajanvaihdospalvelut.

Lisäksi kehittämispalveluita ja neuvontaa tulee suunnata yrittäjien osaamisen parantamiseen.

Eriyisesti pari vuotta toimineen yksinyrittäjän on vaikea saada neuvontaa tai kehittämispalveluja, ellei hänellä ole osakeyhtiö ja riittävä kasvupotentiaali ja liikevaihto. Näin yksinyrittäjä on yleensä väliinpu-toaja neuvonnassa ja kehittämispalveluissa.

MUUTOSesityksemme:

- Yrityksen kehittämispalvelut, kuten Kehpa rahoitus, on säily-tettävä.
- Yksinyrittäjille tulee olla tarjolla kohtuuhintaisia ja joustavia keinoja esimerkiksi liiketoimintaosaamisen, digivalmiuksien sekä myynnin ja markkinoinnin kehittämiseen. Pienille ja uu-sille yrityksille tulee tarjota neuvontaa ja kehittämispalveluita kasvuun.
- Rahoituskanavia- ja toimenpiteitä pitää laajentaa erityisesti yrityksen elinkelpoisuutta ja omistajanvaihdoksia tukemaan. Omistajanvaihdokseen voi liittyä myös yrityksen omistajapoh-jan muutos eli esimerkiksi fuusioituvat yksinyrittäjien yritykset.

12. Panostetaan yksinyrittäjien omistajanvaihdoksen tukemista edistäviin palveluihin.

Yrittäjät esittää, että omistajanvaihdoksen tukemiseen keskittyviin palveluihin myös yksinyrittäjälle panostetaan.

Yksinyrittäjien omistajanvaihdosten edistäminen on tarpeen. Omistajanvaihdosten merkittävimmät haasteet ovat ostajan löytäminen, arvonmäärittäminen, rahoitus, verotus ja osaamisen siirto.

Suomen Yrittäjien [Yksinyrittäjäkyselyssä 2022](#) 41 prosenttia ilmoitti olevansa kiinnostunut myymään yrityksensä. Kokoaikaisilla yksinyrittäjillä vastaava lukema oli 42 ja osa-aikaisilla yksinyrittäjillä 41 prosenttia. Tutkimuksen jatkokysymykset osoittivat, että tulevien lähivuosien aikana on edessä merkittävä määrä yksinyrittäjien yrityskauppoja.

Kaikista vastanneista noin kolmannes (32 %) ilmoitti olevansa kiinnostunut yritysostoista. 32 prosenttia ilmoitti yritysoston olevan ajankohtaista kolmen vuoden sisällä.

Haasteiden ratkaisemiseksi yritysten tulisi olla kaiken aikaa myyntikunnossa, yrittäjän ja yrityksen osaamisen tulisi olla eriytetty, omistajanvaihdoksiin tulisi varautua ajoissa, yrityksen myymisen tulisi olla avointa ja alan ammattilaisten osaamista tulisi hyödyntää.

Yritysten neuvonta- ja kehittämispalveluiden tulee ulottua yksinyrittäjän kohdalla esimerkiksi myyntikuntoisuuteen.

13. Tuodaan työterveyshuoltoon toimintamalleja tukemaan yrittäjien työkykyä sekä vastaamaan muuttuvan yrittäjyyden ja työn uusien muotojen haasteisiin.

Tuodaan työterveyshuoltoon toimintamalleja tukemaan yrittäjien työkykyä sekä vastaamaan muuttuvan yrittäjyyden ja työn uusien muotojen haasteisiin.

Suuri työkyvyn tuen tarve on yksinyrittäjillä ja pientyönantajina toimivilla sekä yrittäjillä, joiden työssä ja toimialalla esiintyy runsaasti henkistä ja ruumiillista kuormitusta.

Vertaistuki, mentorointi, kohdennetut ja toimivat hyvinvointia parantavat hankkeet sekä itsensä johtamisen taitojen tukeminen toimivat ennaltaehkäisevinä keinoina pitää yksinyrittäjän hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolta.

Yrittäjät esittää, että yksinyrittäjän hyvinvointia ja jaksamista edistetään.

MUUTOSesityksemme:

- Työterveyshuoltoon tuodaan kevyitä ja joustavia toimintamalleja tukemaan yrittäjien työkykyä sekä vastaamaan muuttuvan yrittäjyyden ja työn uusien muotojen haasteisiin. Työterveyshuollon tulee olla kustannuksiltaan sellainen, että yksinyrittäjällä on mahdollisuus se hankkia riittävän kattavana.
- Suomen Yrittäjät kannustaa entistä enemmän hankkimaan ja pitämään yllä omaa ammattitaitoaan, sekä verkostoitumaan toisten yrittäjien kanssa.
- Yksinyrittäjyyden merkitys yhteiskunnassa tuodaan vahvemmin näkyville.
- Liikunta- ja kulttuuriedun verovähennysoikeus myönnetään toiminimiyrittäjälle.

YKSINYRITTÄJÄN TYÖKYKYTALON KERROKSET

Työkykytalossa on neljä kerrosta. Kolme alinta kuvaa yksilön henkilökohtaisia voimavaroja ja neljäs kerros itse työtä ja työoloja.

4. KERROS: TYÖ

Rakentuu työn vaatimuksista ja mahdollisuuksista, työn organisoinnista sekä työn ja muun elämän yhteensovittamisesta.

3. KERROS: ARVOT, ASEENTEET JA MOTIVAATIO

Rakentuu työn merkityksestä yksilölle ja hänen suhteestaan omaan työhön.

2. KERROS: OSAAMINEN

Rakentuu ammatillisesta sekä liiketoimintaan ja yritysliittävyyteen liittyvistä tiedosta ja taidoista.

1. KERROS: TERVEYS JA TOIMINTAKYKY

Rakentuu terveydestä sekä fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta toimintakyvystä.

14. Edistetään ensimmäisen työntekijän palkkaamista alentamalla työllistämisen riskiä.

Esimerkiksi:

- 1.** lyhennetään sairausvakuutuslain sairauspäivärahan omavastuu-aikaa kymmenestä kolmeen päivään.
- 2.** mahdollistetaan ensimmäisen sairauspoissaolopäivän palkattomuus.
- 3.** helpotetaan henkilöperusteista irtisanomista.

Ensimmäisen työntekijän palkkaaminen on yksi yrittäjän uran merkittävimmistä päätöksistä.

Yrittäjät seuraa myös yksinyrittäjien rekrytointitukikokeilun tarkoituksena on selvittää 2023 loppuun mennessä, vaikuttaako palkkakustannuksiin maksettava rahallinen tuki yrityksen ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen.

**Palkkaamishalukkuuteen
vaikuttaa työllistämisen riski.
Työlainsäädäntöä on kehitettävä niin,
että työllistämisen riskiä
pienennetään henkilöperusteista
irtisanomista helpottamalla.**

Yrittäjät esittää, että ensimmäisen työntekijän palkkaamista helpotetaan alentamalla palkkaamisen riskejä. Tämä tarkoittaa, että:

- Työlainsäädännön kehittämisen strategiseksi tavoitteeksi otetaan työllistämisen helpottaminen, työllisyysasteen nostaminen sekä työmarkkinoiden toiminnan parantaminen ja joustavuuden lisääminen.
- Ei tehdä toimia, jotka vaikeuttavat työllistämistä tai nostavat työllistämisen kynnyistä. Lisätään yrityskohtaisen sopimisen mahdollisuuksia kaikissa yrityksissä.
- Työntekijöitä ja yrityksiä kohdellaan yhdenvertaisesti riippumatta järjestäytymisestä.
- Uudistetaan työlainsäädäntöä työllistämisen helpottamiseksi ja yritysten kasvun mahdollistamiseksi.

MUUTOSesityksemme:

- Työsopimuslain vaatimus perustellusta syyistä määräaikaiselle työsopimukselle poistetaan. Työllistämisen kynnyks alenee. Uusi työntekijä on sekä merkittävä mahdollisuus että riski yrityksille. Riskin alentamiseksi olisi tärkeä helpottaa määräaikaisten työsuhteiden solmimista siten, että tietyn ajanjakson aikana (esimerkiksi 1–2 vuotta) voidaan tehdä saman työntekijän kanssa esimerkiksi kolme määräaikaista työsopimusta ilman perusteltua syytä. Tämä on mahdollista esimerkiksi Saksassa. Tällä hetkellä Suomessa mainittu sääntelymalli on käytössä, jos palkattava on pitkäaikaistyötön.
- Henkilöön liittyvän irtisanomisperusteen sääntelyä muutetaan niin, että sopimuksen päättämiseen riittäisi jatkossa asiallinen (tai hyväksyttävä) syy. Työllistämisen kynnyks alenee. Liian tiukaksi asetettu yksilöperuste vaikuttaa haitallisesti varsinkin pienimpien yritysten palkkaushalukkuuteen. Epäonnistuneen rekrytoinnin seuraukset ovat yritykselle sitä vahingollisemmat, mitä pienemmästä yrityksestä on kysymys. Nykyisin työsopimuslain

pimuslaki edellyttää, että työsopimuksen irtisanomiselle on oltava asialliset ja painavat perusteet.

- Mahdollistetaan työaikalain ja työehtosopimuksen mukaisesta sunnuntai- ja ylityökorvauksesta toisin sopiminen työnantajan ja työntekijän välillä. Sopimismahdollisuus ylityöstä sekä sunnuntaina tehtävästä työstä maksettavasta erityiskorvausta alentaisivat työllistämiskynnystä ja mahdollistaisivat sellaisen työn teettämisen, joka nyt jää työn kannattamattomuuden vuoksi tekemättä.

- Lyhennetään sairausvakuutuslain sairauspäivärahan omavastuu-aikaa nykyisestä kymmenestä päivästä kolmeen päivään. Tällä hetkellä työntekijän omavastuu-aika ennen oikeutta sairauspäivärahaan on sairastumispäivä ja sitä yhtäjaksoisesti seuraavat yhdeksän arkipäivää. Työnantaja on kuitenkin lain mukaan velvollinen maksamaan sairausajan palkkaa mainitulta omavastuuajalta. Tältä ajalta työnantaja ei saa palkkakustannuksista korvausta. Sairauspoissaoloista aiheutuvat kulut ovat suuria erityisesti pienille työnantajille. Sairauspäivärahan omavastuuajan lyhentäminen keventäisi yrittäjien rahoitustaakkaa merkittävästi, mutta ei heikentäisi työntekijän asemaa. Työnantaja siis maksaisi edelleen palkan työntekijälle, mutta saisi aikaisemmin siitä kompensatiota.

- Muutetaan työsopimuslain sairausajan palkkaa koskevaa säännöstä siten, että ensimmäinen sairauspoissaolopäivä on karenssipäivä, jolta työnantajalla ei ole velvollisuutta maksaa palkkaa. Ruotsissa on pitkään ollut käytössä ns. karenssi päivä, ja kokemukset osoittavat, että sen seurauksena lyhyet sairauspoissaolot vähenevät merkittävästi.

Näin palvelemme yksinyrittäjää Yrittäjissä

Toimenpiteet keskusjärjestössä

- Valtakunnallisissa tapahtumissa huomioidaan yksinyrittäjät ohjelman suunnittelussa, esimerkiksi yksinyrittäjyyteen painottuva ohjelman osuus tai yksinyrittäjien tapaaminen. Yksinyrittäjät ovat erilaisia ja toimivat eri toimialoilla. Siksi on tärkeää, että yksinyrittäjyyttä tutkitaan myös yhteiskumppaneiden, kuten työ- ja elinkeinoministeriön sekä Tilastokeskuksen, kanssa.
- Järjestetään vuosittain valtakunnallinen tilaisuus, johon kutsutaan aluejärjestöjen yksinyrittäjävaliokuntien tai toimikuntien, sekä verkostojen jäsenet ja alueiden yhteyshenkilöt.
- Tuetaan yksinyrittäjien verkostoitumista. Järjestö tarjoaa tapahtumia, seminaareja ja verkostotilaisuuksia samanhenkisten yrittäjien kohtaamiselle.
- Jatketaan yhteistyötä Mieli ry:n kanssa ja vahvistetaan yhteistyötä yksinyrittäjien hyvinvoinnin ja jaksamisen edistämässä.
- Tuetaan mahdollisuuksien mukaan aluejärjestöissä ja toimialajärjestöissä käynnissä olevia ja käynnistyviä hankkeita, joiden tavoitteena on kehittää yksinyrittäjätoimintaa tai tukea yksinyrittäjiä ja kasvuyrittäjyyttä. Esimerkiksi Yksinyrittäjien hyvinvointi-iltapäivien järjestäminen osana järjestön toimintaa ja mentorointi.

- Yrittäjät-akatemiassa panostetaan organisoinnin ja aikatauluttamisen koulutuksiin.
- Toteutetaan yksinyrittäjäkysely 2024 ja jatkossa kahden vuoden välein.
- Jaetaan valtakunnallisen Vuoden yksinyrittäjä -palkinto Valtakunnallisilla yrittäjäpäivillä.
- Julkistetaan yksinyrittäjille oma numero juridiseen neuvontaan.
- Yksinyrittäjäyntityöntekijä.

Viestintä yksinyrittäjille

Vahvistetaan viestintää yksinyrittäjille ja yksinyrittäjistä. Nostetaan esiin yksinyrittäjien merkityksellisyyttä eri tavoin: yksilönä, yhteisölle, yhteiskunnalle.

Uutiskirje

Yksinyrittäjille lähetetään erikseen uutiskirje joka torstai. Sisältö keskittyy vain yksinyrittäjiä koskettaviin aiheisiin. Osa yksinyrittäjistä haluaa saada myös työnantajayrityksille suunnatut viestit.

Mediaviestintä

Kerromme tiedotusvälineiden edustajia tavatessamme ja medialle lähteivissä viesteissä jatkuvasti Suomen yritysrikaudesta ja siitä, että Suomen Yrittäjien jäsenistä yli puolet on yksinyrittäjiä. Kerromme yksinyrittäjien kaipaamista uudistuksista sekä yksinyrittäjien edunvalvonnan etenemisestä. Jos toimittajan juttu ei erikseen edellytä haastateltavaksi työnantajayrittäjää, tarjoamme haastateltavaksi yksinyrittäjää, jotta tiedotusvälineiden kautta välittyy mahdollisimman oikea kuva suomalaisyrityksistä.

Yrittäjämediat

Yrittäjämedioissa (Yrittäjä, Yrittäjä Plus, yrittajat.fi) kerromme yksinyrittäjätarinoita ja haastattelemme yksinyrittäjiä.

Sosiaalinen media

Sosiaalisessa mediassa panostamme entisestään yksinyrittäjille suunnattuun materiaaliin. Käytämme aihetunnisteita #yksinyrittäjä ja #yksinyrittäjät. Niitä käytetään järjestön muiden vakioaihetunnisteiden rinnalla (#yrittäjät, #pkyritykset, #yrittäjyys).

#yksinyrittäjä
#yksinyrittäjät

Verkkosivut

Yrittäjät.fi-verkkosivustolla on aivan oma osionsa yksinyrittäjille (www.yrittajat.fi/palvelut-ja-edut/yhteiso/yksinyrittajat/). Sinne kootaan yksinyrittäjäuutisia, - tapahtumia ja –blogeja, sekä kaikki sivustollamme oleva apu yksinyrittäjille.

Toimenpiteet aluejärjestöissä

Aluejärjestöt ovat erilaisia: toimintaympäristöt vaihtelevat ja resursseja on eri määrä.

Yhtä samanlaista toimintatapaa ei ole mahdollista eikä järkevää luoda kaikkiin aluejärjestöihin. Tärkeintä on se, että jokaisessa aluejärjestössä tiedostetaan jäsenrakenteen nykytila ja muutokset sekä arvioidaan, miten yksinyrittäjät on huomioitu toiminnassa. Suositeltavaa on, että kaikissa aluejärjestöissä on yksinyrittäjien valiokunta, toimikunta tai verkosto.

Olennaisinta on toiminnan järjestäminen ja organisointi alueelle sopivimmalla tavalla, ei se, millä nimikkeellä ryhmä toimii. Kaikilla alueilla tulee olla vähintään yksinyrittäjätoiminnasta vastaava yhteyshenkilö. Niissä aluejärjestöissä, joissa on järjestetty yksinyrittäjille suunnattuja tapahtumia, palaute on ollut positiivista.

Olennaisinta on
toiminnan järjestäminen ja
organisointi alueelle sopivimmalla tavalla,
ei se, millä nimikkeellä ryhmä toimii.

Yksinyrittäjän asemaa on vuosien varrella parannettu

Vuosien mittaan on saatu aikaan useita parannuksia, jotka helpottavat myös yksinyrittäjien toimintaa. Valtaosa näistä on toteutunut yrittäjäjärjestön vaikuttamisen tuloksina.

Tuoreimpina tuloksina:

Verotus

- Vuoden 2017 alussa yksityisten elinkeinonharjoittajien ja henkilöyhtiöiden verotukseen saatiin 5 prosentin suuruinen yrittäjävähennys. Elinkeinonharjoittajien ja henkilöyhtiöiden verotus seuraa tällä osakeyhtiöiden verotuksen kehittymistä.
- 2021 yrittäjävähennystä jaettiin elinkeinonharjoittajille 312 miljoonaa euroa.
- Yrittäjien aloitteesta toteutui vuoden 2017 alusta alkaen pienyrityksille mahdollisuus siirtyä maksuperusteiseen arvonlisäveron tilittämiseen.
- 2016 alusta nostettiin arvonlisäverollisen toiminnan alaraja 8 500 eurosta 10 000 euroon ja 2021 alusta edelleen 15 000 euroon.
- Verohallinto on päivittänyt ohjeitaan siitä, milloin alihankkijan tekemä työ on tehty yrittäjänä ja milloin työsuhhteessa. Yrittäjät sai läpi lukuisia tärkeitä muutoksia ohjeisiin, joten pienten ja aloittavien yrittäjien mahdollisuudet tulla katsotuksi verotuksessa yrittäjiksi paranivat huomattavasti.

Sosiaaliturva

- Suomen Yrittäjät on onnistunut vaikuttamisellaan parantamaan yrittäjien sosiaaliturvaa huomattavasti vuosikymmenten varrella. Nykyisin yrittäjillä on oikeus lähes kaikkiin samoihin etuuksiin kuin työntekijöilläkin.
- Yrittäjän perheenjäsenen työttömyysturvaa parannettiin. Muutoksen myötä yrittäjän perheenjäsenen, jolla ei ole omistusta yrityksessä, asema työttömyysturvassa muutettiin yrittäjästä palkansaajaksi.
- Yritystoiminnan lopetetuksi katsomista työttömyysturvan saannin edellytyksenä yksinkertaistettiin vuoden 2013 alusta merkittävällä tavalla. Lopettaminen ei esimerkiksi enää edellytä yrityksen poistamista kaupparekisteristä.
- Lopetetun yrityksen myyntivoiton jaksotuksen raja-arvo nostettiin vuoden 2014 alusta 10 000 eurosta 20 000 euroon, jolloin entistä useampi työttömäksi jäänyt yrittäjä saa työttömyyspäivärahaa heti toiminnan päättyttyä, vaikka yrittäjälle jäisi toiminnan loppuessa jonkin verran yritysvaarallisuutta.
- Vuoden 2016 alusta työttömyysturvalakia muutettiin niin, että yksityisen elinkeinonharjoittajan yritystoiminta katsotaan työttömyysturvassa lopetetuksi, kun tuotannollinen ja taloudellinen toiminta on työnhakijan luotettavan ilmoituksen perusteella päättynyt ja yrittäjän eläkevakuutuksesta on luovuttu. Verottajan rekistereistä poistumista ei enää edellytetä.
- YEL-yrittäjän sairauspäivärahan omavastuu-aikaa lyhennettiin sairastumispäivään 2017 alusta lukien. Palkansaajia lyhyempi omavastuu-aika rahoitetaan yrittäjiltä perittävällä päiväraha-maksun lisäosuudella.
- Perhevapaa-uudistus lisäsi joustoa yrittäjävanhemmille.

- YEL-uudistuksessa otettiin askeleita oikeaan suuntaan. Eduskunta edellytti, että valtioneuvosto selvittää yrittäjän eläke- ja sosiaaliturvajärjestelmän laajemmat muutostarpeet ja järjestelmän kehittämistä jatketaan.

- Aloittavien yrittäjien YEL-työtulon suuruuden arvioinnissa tulee osana kokonaisharkintaa erityisesti ottaa huomioon, että työpanoksen suuruudesta riippumatta yritystoiminnan alussa ei välttämättä synny taloudellista tulosta eikä siten maksukykyä. Heidän kohdallaan erityisesti käytetään kokonaisarviota.

- Jos YEL-työtulon korottamiselle on perusteet, yrittäjän eläkelaiassa määriteltynä siirtymäaikana maksukorotus rajoitettiin maksimissaan noin 80 euroon kuukaudessa. Yrittäjän ei tarvitse hyväksyä eläkelaitoksen ehdotusta uudeksi työtuloksi, vaan hän voi itse esittää selvitystä oikean työtulon määrittämiseksi. Yrittäjä voi myös valittaa eläkeyhtiön päätöksestä, joka eläkeyhtiön on perusteltava.

Muita uudistuksia

- Kauppakeskusyrittäjille tuli mahdolliseksi pitää yksi vapaapäivä viikossa kauppakeskussopimusten sitä estämättä. Vapaapäiväoikeus säilyi kauppojen aukioloaikojen sääntelystä luopumisesta huolimatta.

- Yksityishenkilön velkajärjestelylaki ulotettiin toiminimiyrittäjiin vuoden 2015 alusta. Yhteiskunnan järjestämä talous- ja velkaneuvonta laajennettiin kattamaan myös toiminimiyrittäjät.

yrittajat.fi/yksinyrittajat
yrittajat.fi

Facebook: @suomenyrittajat

Instagram: suomenyrittajat

X: @suomenyrittajat

